

Inskrift:

...u × - - - - × - ftir - - piuka - - - - ur sin · k - an ...

»... [ristade stenen] efter ... , sin [gode fader] ...»

232. Trollsta, Sorunda sn, Sotholms hd.

Pl. 116. Pl. 2: B 677.

Litteratur: B 677, L 842. Ransakningarna 1667—84; R. Dybeck, Svenska runurkunder 1 (1855), s. 18 not; G. Upmark, Några minnen från en färd i Sorunda (Läsning för folket, årg. 35, 1869), s. 273, Sotholms härad 4, s. 29; S. Boije, Anteckningar (ATA).

Äldre avbildningar: P. Helgonius (Peringskiöld, Monumenta Sudermanniae och B 677); Upmark a. a.; Brate (ATA).

Var de tre runstenarna i Trollsta (Sö 232—234) ursprungligen haft sin plats, kan ej närmare angivas. I *Ransakningarna* finnas följande uppgifter: (Thorinus, o. 1665) »Vthi Trolsta gärde finnes 3 runstenar och 3 jättegraffwar» och (Dryselius, 1685) »I Trollstadz engh 3 runstenar, men runerne något uthplanade aff rägnväder». I Peringskiölds *Monumenta Sudermanniae* (och i *Bautil*) uppges platsen vara för Sö 232 och Sö 233 »Trollesta gärdes backe» och för Sö 234 »Trollesta gärde».

I senare tid ha alla tre stenarna blivit flyttade och tagna i bruk på olika sätt. Enligt Dybeck voro Sö 232 och Sö 233 »krossade och använda till grundvalar» och Sö 232 »lagd till tröskel och nära nog utplånad». Sö 234 har visserligen senare kommit till rätta, men Sö 233 är fortfarande försvunnen.

Upmark fann stenen Sö 232 »i Trollsta by såsom trappsten i bonden K. O. Olssons boningshus, till en del täckt af förstugugolfvet». Där låg den ännu vid Boijes besök 1885 och vid Brates 1900. Sedermera har den blivit framtagen och är nu rest på gårdsplanen i Trollsta mellangård, på den plats, där den numera rivna byggnad har stått, i vilken den legat som trappsten.

Stenens höjd över nuvarande markytan 1,14 m. Ristningens höjd 1,03 m., bredd 0,84 m. Ytan är svårt skadad genom slitning och tramp, så att ristningen till stor del endast svagt framträder. Upptill på v. sidan är ett stort stycke av stenen avslaget. Bäst bevarad är nedre delen, som legat dold under tröskeln.

Inskrift (det inom [] supplerat efter Bautil):

+ frau : stain : auk : ikul [: raistu stin] : at : þ[urbio]rn : fapur · sih au[k · þorir · at broður sin]

5 10 15 20 25 30 35 40 45 50 55 60

Frøystæinn ok Igull ræistu stæin at Þorbiörn, faður sinn, ok Þorir at broður sinn.

»Frösten och Igul reste stenen efter Torbjörn, sin fader, och Tore efter sin broder.»

Till läsningen: Icke stungna äro 4 u, 14 k, 43 i. 44 synes säkert vara h, ej n. — B 677: 44 n. 49 och 57 o ha bst endast på h. sidan av hst, i motsats till 34 o, där bst skära hst. — Upmark uppger såsom ännu synliga runor: 17 r, 19 i, 21—22 tu, 25—26 in, 30—34 urbio, 47—50 k · þor och 55—56 br. — Också Brate har kunnat urskilja mera än som nu är synligt: 17 r och 24—26 tin mycket svagt, av 29—34 þurbio synes en skugga; svaga spår även av 47—49 k · þo och 55—57 bro.

Frøystæinn se ovan Sö 215. Mansnamnet *Igull* förekommer även på Sö 350 och 379 och är i Uppland icke ovanligt under vikingatiden. Följande belägg finnas i inskrifterna: L 309 Lövssta, Funbo sn, L 317 Spånga, Bro sn, L 472 Angarns kyrka, L 504 Söderby, Orkesta sn, L 530 Åsby, Vidbo sn, L 549 Harg, Odensala sn, L 647 Karby, Täby sn, L 688 Folsberga, Vallby sn, L 713

Vårfrukyrka prästgård, L 782 Forby, Simtuna sn, D I 7 Spånga, Bro sn, D I 223 Lena kyrka, D I 235 Björklinge kyrka. Dessutom ett från Medelpad (L 1082 Sättna). Medeltida belägg äro sällsynta.

233. Trollsta, Sorunda sn, Sotholms hd.

Pl. 2: B 676.

Litteratur: B 676, L 843. Ransakningarna 1667—84; R. Dybeck, Svenska runurkunder 1 (1855), s. 18.

Avbildning: P. Helgonius (i Peringskiölds Monumenta Sudermanniae och B 676).

Denna runsten stod enligt B 676 i »Trollesta gärdes backe». Övriga äldre uppgifter se ovan under Sö 232. Stenen är numera förkommen. Den uppges som saknad redan av Dybeck och har förgäves eftersökts av Upmark, Boije och Brate. Enda bevarade avbildning är träsnittet efter Helgonius' teckning (i Peringskiölds *Monumenta Sudermanniae* och i *Bautil*).

Inskrift (enligt B 676):

kuni + auk × porfastr + raistu + stain × at + porī × fa ... + amuti hiuk

Gunni ok Þorfastr ræistu stæin at Þori, faður sinn. Amundi hogg.

»Gunne och Torfast reste stenen efter Tore, sin fader. Amunde högg.»

Þorfastr förekommer även Sö 20, 272, 299, 352; se Wessén, *Nordiska namnstudier*, s. 100. Om ristaren *Amundi* se Sö 215, 268 och 271.

234. Trollsta, Sorunda sn, Sotholms hd.

Pl. 117. Pl. 2: B 680.

Litteratur: B 680, L 841. Ransakningarna 1667—84 (se ovan under Sö 232); R. Dybeck, Svenska runurkunder 1 (1855), s. 18 not; G. Upmark, Sotholms härad 4, s. 31 f.

Avbildningar: P. Helgonius (i Peringskiölds Monumenta Sudermanniae och B 680); Brate (ATA).

Äldre uppgifter om stenen se ovan under Sö 232. Upmark omtalar, att enligt vad han hört av personer i Trollsta skulle en runsten finnas under förstugugolvet i ett fähus. Då detta skulle byggas, hade man funnit det för besvärligt att flytta stenen från den plats, där den sedan gammalt stod. Den blev därför blott omkullslagen med runorna vända nedåt. Då byggnaden år 1920 revs, kom stenen åter i dagen och befanns vara den försvunna B 680. Den står nu rest på ungefär samma plats, i Mellangårdens trädgård, 3 m. från vägen.

Gråsten. Höjd 1,55 m., bredd 0,94 m. Ytan är ganska ojämn och särskilt nedre delen mycket skadad. Mitt i stenen finnes ett borrhål.

Inskrift (det inom [] supplerat efter Bautil):

× **ormkair** × **auk** × **iukair** × **auk** × **if[r]** **s[t]a[in × þai]R - aist[u]** **at . : kuna faþur : sin .**

Ormgeirr ok Iogeirr ok Iufursteinn(?) þeir ræistu at Gunna, faður sinn.

»Ormger och Joger och Juvursten de reste (stenen) efter Gunne, sin fader.»

Till läsningen: 4, 13 och 40 **k** äro icke stungna. 13 är **k**, icke **f**. 18 **u** är endast till övre delen bevarad; bst utgår ett par cm. t. h. om hst, och runan har därför haft en ovanlig form. 20—21 **if** är tydligt, av 22 **r** synes intet spår, 23 **s** är svagt synligt. 38—39 **at** står mellan huvudslingan och stjärten, 40—43 **kuna** i stjärten på rundjuret, de sista orden 44—51 **faþur : sin .** innan-